

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

факультет журналістики

кафедра прикладної лінгвістики та літературознавства

кафедра іноземних мов

кафедра журналістики

кафедра філософії

**КОНЦЕПТИ, ДИСКУРС І ЕТИКА КОМУНІКАЦІЇ: ЛІНГВІСТИЧНІ,
ЖУРНАЛІСТСЬКІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ**

Матеріали міжкафедрального круглого столу

27 березня 2026 року

Одеса – 2026

**УДК 81'42:174.4:070(049.2)
К653**

Круглий стіл проведено відповідно до наказу ректора Національного університету «Одеська юридична академія» від 03 березня 2026 р. № 462-59

Організаційний комітет конференції:

Голова оргкомітету:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи, доктор юридичних наук, професор.

Заступники голови оргкомітету:

Олена СКАЛАЦЬКА – декан факультету журналістики, доктор філософських наук, професор.

Мирослава МАМИЧ – завідувач кафедри прикладної лінгвістики та літературознавства, доктор філологічних наук, професор.

Олексій ФЕДОТОВ – начальник науково-дослідної частини, доктор юридичних наук, професор.

Робоча група:

Юлія ТОМЧАКОВСЬКА – завідувач кафедри іноземних мов, доктор філологічних наук, доцент.

Вікторія КОЛКУТІНА – завідувач кафедри журналістики, доктор філологічних наук, професор.

Ігор ШАМША – в.о. завідувача кафедри філософії, кандидат філософських наук, доцент.

Анастасія КІСЕЛЬОВА – доцент кафедри прикладної лінгвістики та літературознавства, кандидат філологічних наук, доцент.

Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки НУ «ОЮА»

Метою круглого столу було осмислення ролі мови, комунікації та дискурсивних практик у сучасному суспільстві, а також етичних засад інформаційної взаємодії в умовах розвитку медіа й цифрових технологій. Учасники обговорили проблеми медійних маніпуляцій, поширення фейкової інформації, етики комунікації, меж свободи слова та впливу соціальних мереж і генеративного штучного інтелекту на суспільну свідомість. Окрему увагу приділено лінгвістичним і філософським аспектам формування смислів, істини та відповідальності за комунікативні дії. У підсумку наголошено на важливості критичного мислення та формування етично відповідального інформаційного середовища.

Матеріали та пристатейна література публікуються в авторській редакції. За достовірність фактичної інформації у публікаціях відповідальність несуть автори.

Концепти, дискурс і етика комунікації: лінгвістичні, журналістські та філософські виміри : матеріали міжкафедр. круглого столу (м. Одеса , 27 березня 2026 р) / упоряд.: М. В. Мамич. Одеса : НУ «Одеська юридична академія», 2026. 110 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/32787> ;DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.32787>

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

ЗМІСТ

Варешкіна Н.

Взаємозалежність професійного та повсякденного дискурсу.....7

Грушевська Ю.

Функціонування прагматонімів-комполітів у рекламних текстах.....11

Єременко О.

До питання про співвідношення мовної та аксіологічної картин світу 15

Єрмоменко С. (S. Yeromenko)

Translation of stylistic devices.....18

Іванійчук Т.

Цифрова бібліотека як дискурсивний простір: формалізація метаданих і персоналізація інформаційних сервісів в контексті відкритої науки.....21

Капустіна Н.

Цифровий простір як поле етичної взаємодії у сфері бізнес-комунікацій....27

Кісельова А.

Метафоризація та мовна гра як інструменти конструювання професійної картини світу ІТ-фахівця.....30

Ковальова К.

Метафоризація як засіб репрезентації концепту fabrics в мовній картині світу.....34

Svitlana YEROMENKO,

*candidate of philological sciences, associate professor,
associate professor of The Department of Foreign Languages,
National University 'Odesa Law Academy'*

TRANSLATION OF STYLISTIC DEVICES

The translation of stylistic devices represents one of the most complex aspects of literary and linguistic transfer between languages. Stylistic devices – such as metaphor, irony, alliteration, and hyperbole – carry not only semantic meaning but also aesthetic, emotional, and cultural significance. This thesis explores the challenges inherent in translating such devices and examines strategies used by translators to preserve both meaning and stylistic effect. Drawing on key translation theories, the study highlights the balance between fidelity and creativity required in rendering stylistic elements across linguistic and cultural boundaries.

Translation is not merely a linguistic operation but also a cultural and stylistic act. When translating texts, especially literary works, the translator must consider not only the denotative meaning of words but also their connotations, tone, and stylistic nuances. Stylistic devices are essential tools that authors use to shape meaning, evoke emotions, and create aesthetic effects. Their translation poses significant challenges because such devices are often language-specific and culturally embedded.

This thesis aims to analyze how stylistic devices can be effectively translated while maintaining their intended impact. It also evaluates different translation strategies and theoretical approaches to stylistic equivalence.

Stylistic devices, also known as figures of speech, are linguistic tools used to enhance expression. Common examples include:

metaphor: implicit comparison between two unlike things;

simile: explicit comparison using “like” or “as”;

irony: expression of meaning through contrast or contradiction;

alliteration: repetition of initial consonant sounds;

hyperbole: deliberate exaggeration.

These devices function not only on a semantic level but also on phonetic, syntactic, and cultural levels. Their complexity makes them particularly difficult to translate.

Languages differ in structure, vocabulary, and phonetics. For example, alliteration may not be reproducible if equivalent words in the target language do not share the same initial sounds.

Many stylistic devices rely on cultural references. A metaphor meaningful in one culture may be obscure or irrelevant in another.

Even when meaning is preserved, the emotional or artistic impact may be weakened. For instance, humor and irony are often difficult to transfer effectively.

Stylistic devices frequently involve multiple meanings. Translators must decide which meaning to prioritize, often sacrificing others.

Strategies for Translating Stylistic Devices

1. Literal Translation. Used when the stylistic device has a direct equivalent in the target language. This approach works best for universal metaphors or simple figures of speech.

2. Adaptation. The translator replaces the original device with a culturally appropriate equivalent. This is common in translating idioms and culturally bound metaphors.¹⁹⁵⁴

3. Compensation. When a stylistic effect cannot be reproduced in the same place, it is introduced elsewhere in the text to maintain overall stylistic balance.

4. Explication. The translator clarifies implicit meanings, though this may reduce stylistic subtlety.

5. Omission. In some cases, the stylistic device is omitted if it cannot be effectively translated, though this is generally a last resort.

Eugene Nida distinguishes between formal equivalence (focus on form and content) and dynamic equivalence (focus on reader response). Translating stylistic devices often requires prioritizing dynamic equivalence (Nida, 1994).

Skopos theory emphasizes the purpose of translation. The choice of strategy depends on the intended function of the translated text.

Functionalist approaches consider the role of the text in the target culture and allow for flexibility in translating stylistic features.

Consider a metaphor such as “Time is a thief.” In some languages, this metaphor may not exist. A translator may:

1. Translate literally if understandable
2. Replace with a culturally equivalent metaphor
3. Paraphrase the meaning (“Time takes things away from us”)
4. Each choice reflects a trade-off between stylistic fidelity and clarity.

The translation of stylistic devices requires a balance between linguistic accuracy and artistic creativity. No single strategy is universally applicable; rather, translators must adapt their approach depending on the text, context, and audience. The ultimate goal is to recreate not just the meaning but also the stylistic and emotional impact of the original text.

Bibliography

1. Burke, M. (Ed.). (2023). *The Routledge handbook of stylistics* (2nd ed.). Routledge. 345 p.
2. Cipriani, A. M. (2023). *Literary digital stylistics in translation studies*. Springer. 234 p.
3. Newmark, P. (2008). *A textbook of translation*. Prentice Hall. 198 p.
4. Nida, E. A. (1994). *Toward a science of translating*. Brill. 223 p.